З річки Широкої прийшов мисливець-ороч і розповів, що там знову об'явився Хазяїн. Ця звістка вмить облетіла Наватумську бухту, і всі дуже хвилювалися. На Широкій, як тільки кінчали ловити рибу, нікого не лишалося, навіть сторожа.

Мисливець розповідав, що все — мішки з борошном і сіллю, ящики з консервами, рибальське приладдя, яке було залишене коло гирла Широкої після закінчення рибальського сезону, геть розкидане по берегу. Хазяїн порвав мішки, потрощив ящики, а банки консервів погнув і порозкидав навколо. Великий брезент, яким було накрито майно і якого не могли підняти вісім чоловіків, відтягнуто на кілька кроків від складу і пошматовано.

Мисливець не бачив Хазяїна. Він бачив тільки сліди на піску, ніби велетенська людина ходила біля складу на руках. Слід був, безперечно, ведмежий, але ще ніхто ніколи не бачив ведмежої лапи такого дивовижного розміру.

Три роки тому, коли Хазяїн вперше попорядкував на складі Широкої ріки, завідувач Наватумської рибальні, який наглядав і за Широкою, скликав усіх мисливців і прохав, щоб вони убили Хазяїна, але нічого з того не вийшло. Мисливці ходили на засідки кілька разів, та не могли навіть побачити Хазяїна, а на другий день кожного разу склад знову було розтрощено. Тоді невідомо хто розпустив чутку, що це не звичайний ведмідь, а дух і що він не хоче, щоб на Широкій була рибальня.

Дехто з дідів охоче повірив цьому, і тут немає нічого дивного. Адже здавна відомо, що ведмеді знають людську мову, а розум мають надприродний. Всі старі мисливці-орочі, убивши ведмедя, обов'язково зашивають на ведмежій шкурі дірки від очей. Кому не відомо, що, коли не зашити цих дірок, ведмідь стежитиме за мисливцем і рано чи пізно

загризе його. А щоб цілком захистити себе від небезпеки, треба, загниваючи очі, сказати:

— Це не я тебе вбив! Тебе убив чужинець.

Сліпий ведмідь повірить і нападатиме на чужинців. Чому ведмеді інколи відривають з могил мертвяків? Вони мстяться тим мисливцям, що віддавали собакам ведмежі кістки. Молодь сміється з цього, та старі люди добре знають, що ведмідь — не звичайний звір. А таємничий Хазяїн і поготів. Коли його слід вдвоє більший, то який же тоді у нього розум!

Завідуючий мало зважав на ці балачки. Він хотів зберегти склад і звернувся до Міке Амагачана, або Скупого, як звали його на узбережжі. Він убив на своєму віку сто сорок шість ведмедів, і завідуючий гадав, що йому нічого не варто вбити і сто сорок сьомого.

Міке уважно вислухав завідуючого і, опустивши очі, відповів:

— Нічого не чую. Старий став і тому зовсім нічого не чую.

Завідуючий довго бився біля Міке, але той тільки винувато

посміхався і повторював:

— Зовсім старий став і аж нічогісінько не чую.

Тоді завідуючий викликав Кеню, найактивнішого юнака серед ороцької молоді в бухті Наватума, і той своєю мовою передав старому слова завідуючого. Міке вислухав, подумав і глянув на Кеню так, що той опустив очі.

Міке сказав:

— Як можеш ти, ороч, пропонувати мені це? Дух не хоче, щоб на Широкій була рибальня. І запам'ятай мої слова: хто зніме руку на Хазяїна, на того чатуватиме смерть.

Кеня злякався цих слів і не насмілився навіть передати їх завідуючому. Той дуже цікавився, що сказав Міке, та Кеня, щоб скінчити неприємну розмову, відповів, що старий просто боїться братися за цю справу.

Але одно діло три роки тому і зовсім інше тепер, коли йде Вітчизняна війна. Всі знали, як важко дістається тепер кожен кілограм борошна і кожен кілограм солі, і всі орочі обурювалися, що попсовано стільки продуктів.

Кеня перший викликався йти на Широку. Озброївшись чотиризарядними берданками, він та двоє товаришів вирушили другого дня по обіді, щоб прийти на Широку надвечір, коли ведмеді виходять шукати здобич.

На пласкім узгір'ї, що відділяє Наватуму від Широкої, пахло зимою. Калюжі затягло тоненькою кригою, стежку припорошило вранці сніжком. Але ліс ще не скинув свого вбрання і палав червоно-жовтими барвами. На бурій, як оленяче хутро, тундрі краплинами крові червоніли брусниці, а вічнозелені кущі плазучого кедрівника стояли ще рівні і не гнулися до землі своїм гіллям, як то буває у великий холод.

Хлопці зійшли зі стежки. Розмовляючи про Хазяїна, вони рвали брусниці і голубицю, вже прибиту легким морозом. Кеня сказав:

— Я йду на цього ведмедя, як на справжнього фашиста! — і розповів товаришам про свою розмову з Міке три роки тому та про його погрози.

Хлопцям було образливо, як старий не розуміє, що Хазяїн робить шкоду не завідуючому, а їм, орочам.

— Знаєте що? — раптом пожвавішав Кеня.— Давайте віддамо Міке шкуру Хазяїна! Справді! Подивимося, що він тоді скаже!

Хлопці розвеселилися.

— А справді, що він робитиме, коли ми принесемо йому ведмежу шкуру?

У орочів існує звичай, за яким мисливець, убивши ведмедя, білує його і залишає на місці полювання, а сам повертається додому і сповіщає про свою удачу товаришів чи сусідів. Ті йдуть по здобич, приносять її додому і, віддавши шкуру тому, хто вбив ведмедя, гуртом з'їдають м'ясо.

Цікаво, чи відмовиться Скупий від шкури? Що переважить — страх перед всесильним "духом" чи зажерливість, адже недарма прозвали його скупим?

Хлопці знову вийшли на стежку і тільки тепер помітили на ній сліди людських ніг. Хтось перед ними ранком пройшов у напрямку Широкої. Зацікавлені хлопці майже бігом спустилися з узгір'я в долину і, обминувши чагарники, вийшли до гирла Широкої. Вони спинилися здивовані. Майно було в повному порядку: мішки старанно позашивані і стягнені до купи, консерви акуратно складені, бочки, сита, кошики — теж на місці. Що це зробила людина, доводили сліди людських ніг на припорошенім борошном піску, але хто саме? Очевидно, завідуючий послав когось з Наватуми.

Покуривши, товариші запалили вогнище, зогріли чаю і, підкріпившись, закінчили роботу невідомого: з великими труднощами перетягли брезент і накрили майно. Потім вони перевірили зброю і сховалися за мішками чекати Хазяїна.

Сонце зайшло за гори, і враз все навколо похмурніло. Небо на півночі набрало холодно-синіх фарб, зелений кедрівник потемнів, і вода в річці стала чорною. І тоді хлопці побачили, як а кущів, зовсім близько від них, виринула і звелась на задні ноги велетенська постать ведмедя. Небачених розмірів звір ішов на мисливців. Кеня стрельнув, і за ним пролунали ще два постріли. Та Хазяїн навіть не похитнувся і прямував на хлопців. Юнаки похапцем перезаряджали гвинтівки і раз у раз стріляли у величезну тушу, та ведмідь не падав і не спинявся. Він був уже так близько, що хлопці бачили його єдине ікло, велике і жовте, як палець мертвяка, і маленькі червоні очі. В цей час постріли замовкли, бо магазини спорожніли, і тоді мисливці почули важке дихання звіра і огидний сморід з його пащі. Хазяїн був за п'ять кроків від них, закласти нові патрони в гвинтівку вже не встигнути, і всі зрозуміли, що сталося непоправне. Вони побачили смерть.

Потвора заревла, роблячи останній крок до хлопців. Але в цю мить збоку, від кущів, несподівано прогримів постріл. Ведмідь враз осів. Потім він повільно простягся на землі, двічі гребнув лапою пісок і затих.

Коли хлопці очуняли від переляку, вони помітили, як від річки майнула і зникла в заростях людина в ведмежій куртці.

Ведмідь лежав нерухомо, але молоді мисливці не наважувалися підійти до нього. Вони зарядили гвинтівки і чекали, чи не кинеться, бува, на них звір. Потім побігли до кущів і вирізали дві довгі жердини. Кеня стояв з гвинтівкою напоготові, а два його товариші штрикали ведмедя, аж поки не пересвідчились, що Хазяїн неживий.

Товариші розвели багаття, оббілували тушу і тоді побачили, що всі їхні дванадцять куль влучили в груди, але одна, тринадцята, попала у вухо, і випустив її невідомий, який стріляв на ведмедя збоку.

До півночі юнаки обговорювали своє чудесне врятування і не прийшли ні до яких висновків. Потім, заспокоївшись і розвеселившись,

вони придумували різні відповіді для Міке, коли він проклинатиме їх за Хазяїна.

Світом товариші повернулися додому, і їхні сусіди, взявши коней, поїхали до Широкої і привезли шкуру й м'ясо. Всі люди збіглися подивитися на здобич і дивувалися з шкури: вона була вдвічі більша, ніж шкура найбільшого ведмедя, якого коли-небудь бачили в Наватумі. Але ще більше здивувалися люди, коли почули від хлопців, як був убитий Хазяїн. З Наватуми ніхто не ходив на Широку, і всі тільки поглядали один на одного і питали себе — хто б це міг бути?

Коли народ розійшовся по домівках, хлопці взяли шкуру і понесли її до Міке.

Кеня відчинив двері хижки і, не вітаючись, промовив:

— Ось тобі шкура Хазяїна Широкої Ріки. Візьми!

Міке встав, підійшов до юнаків і здивовано спитав:

— Як же ви взнали, що це я його вбив? — і, дивлячись на остовпілих хлопців, задоволено хитав головою, мовляв, "от так молодці!"